

رابطه مهارت های اجتماعی با وابستگی به اینترنت در دانشجویان

آزیتا کوت زاده^۱، سحر صفرزاده^{۲*} (نویسنده مسئول)

^۱ کارشناسی ارشد مشاوره، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

koutzadehazita@yahoo.com

^{۲*} استادیار گروه روان شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران. (نویسنده مسئول)

safarzadeh1152@yahoo.com

۰۹۱۶۳۰۴۹۴۷۶

مقاله حاضر برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد خانم آزیتا کوت زاده می باشد.

چکیده :

هدف از پژوهش حاضر، بررسی رابطه مهارت های اجتماعی با وابستگی به اینترنت در دانشجویان بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد واحد اهواز بود. نمونه ها شامل ۳۰۰ نفر بودند که بصورت تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. پژوهش حاضر از نوع همبستگی بود. برای گردآوری داده ها از مقیاس اعتیاد به اینترنت یانگ (۲۰۰۷) و پرسشنامه مهارت های اجتماعی ریجیو (۱۹۸۹) استفاده شد. نتایج تحلیل داده ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که داد بین مهارت های اجتماعی و وابستگی به اینترنت در دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0.0001$). همچنین نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون مشخص کرد که متغیرهای حساسیت اجتماعی، حساسیت هیجانی و کنترل اجتماعی به ترتیب می توانند بیش بینی کننده های مناسبی برای متغیر ملاک وابستگی به اینترنت باشند. واژگان کلیدی: مهارت های اجتماعی، وابستگی به اینترنت، دانشجویان.

The relationship between social skills and internet dependence in students

Azita Koutzadeh M.A.¹, Sahar Safarzadeh Ph.D.^{2*}

¹. Department of Counseling, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

koutzadehazita@yahoo.com

^{2*}. Department of Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

(*Corresponding Author: Safarzadeh1152@yahoo.com)

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship between social skills and internet addiction among students. The statistical population included all students of Ahvaz branch of Islamic Azad University. The samples included 300 people who were randomly selected in a cluster. The current research was correlational. Internet research by Young (2007) and Riggio (1989) social skills questionnaire were used to collect data. The results of data analysis using the correlation coefficient showed that there is a significant relationship between social skills and internet addiction among students ($P < 0.0001$). Also, the results of the regression analysis show that the social, emotional and social control changes reach the results that are there to examine the changes in the criteria of internet addiction.

Keywords: social skills, internet addiction, students.

۱- مقدمه :

کاربردهای فراوان اینترنت و جذابیت های آن باعث شده است که در سالهای اخیر پدیده ای با عنوان وابستگی به اینترنت ظهور یابد. افراد در این حالت ساعت ها و روزها وقت خویش را صرف ارتباط درون شبکه ای می کنند و توان قطع این ارتباط را ندارند و علاقه ای به ترک کامپیوتر نشان نمی دهند. در حالی که در همین راستا فعالیتهای زندگی واقعی و روابط اجتماعی آنان از هم فرو می پاشد (یانگ و تانگ، ۲۰۰۴). مشکلاتی که در رابطه با وابستگی اینترنتی ایجاد می شود بسیار زیاد است که از آن جمله می توان به این موارد اشاره کرد: غذانخوردن، کم خوابی و حذف زمان برای انجام دیگر کارها... همچنین این مسئله انجام تکالیف آموزشی و روابط دوستانه و خانوادگی را تحت تاثیر قرار می دهد (صانعی دهکردی، ۱۳۸۷). در نتیجه استفاده بیش از حد از اینترنت بهره وری کاربران اینترنت پایین می آید. آنها با تاخیر به محل کار می روند و دچار کم کاری می شوند. این اعتیاد مانند تمام اعتیاد های دیگر با علائمی از قبیل فرد گرایی مفرط، عزت طلبی و اجتماع گریزی، بی میلی به مشارکت، کاهش تعاملات و ارتباطات، اضطراب، احساس تنهایی، افسردگی، ضعف اعتماد به نفس و نظایر آن همراه است. این کاربران حتی در صورت کناره گیری از اینترنت دچار علائم اختلال می شوند (سز، ۲۰۰۳). به هر حال پدیده وابستگی اینترنتی همزمان با افزایش دسترسی روزانه مردم به منابع آنلاین شایع تر می شود. وب، اطلاع دهنده، مفید دارای منابع غنی و سرگرم کننده است. اما برای بسیاری از مردمی که به آن معتادند، این منافع، در حال تبدیل شدن به آسیب ها و ناپهنجاری های روانی و رفتاری است. مطالعات نشان داده است که ۱۴ درصد از کاربران اینترنت جزو کاربران آسیب پذیر اینترنت هستند که دچار علائم رفتارهای وسواسی، حالت روان شیدایی، افسردگی و جز این ها هستند (زاهنسر، ۲۰۰۰). در عین حال که روابط افراد در جهان مجازی افزایش می یابد در مقابل از دامنه روابط آنان در جهان واقعی کاسته می شود و احتمال افت عملکرد آموزشی آنان نیز می رود (سامسون و کین، ۲۰۰۵). وابستگی به اینترنت یا وابستگی رفتاری به اینترنت صرف نظر از این که آن را یک بیماری یا آسیب روانی یا معضل اجتماعی بدانیم، پدیده ای است مزمن، فراگیر و عودکننده که با صدمات جدی جسمانی، مالی، خانوادگی، اجتماعی و روانی همراه است (شایق و همکاران، ۱۳۸۸). اعتیاد اینترنتی به گستره وسیعی از مشکلات رفتاری و کنترل انگیزه استفاده از اینترنت اشاره دارد. ایوان گلدبرگ^۵ روانپزشکی از دانشگاه کلمبیا اولین بار اختلال وابستگی به اینترنت را در سال ۱۹۹۵ مطرح کرد. وابستگی به اینترنت نوعی وابستگی رفتاری به اینترنت را ایجاد می کند و با ویژگیهای زیر تعیین می شود: هزینه روزافزون برای اینترنت و موضوعات مربوط به آن، احساس هیجان ناخوشایند مانند اضطراب و افسردگی و مانند آن (در زمانی که فرد در تماس با اینترنت نیست قابلیت تحمل وعادت کردن به اثرات در اینترنت بودن انکار رفتارهای مشکل زا، از این دیدگاه اختلال به عنوان اختلال تششی یا کنترل تکانه در نظر گرفته می شود و کسانی که به این معیاری رسند مشکلات روانشناختی اجتماعی و شغلی پیدامی کنند (میرالی، ۲۰۰۷).

برخی عوامل بر وابستگی به اینترنت تأثیر می گذارند که از جمله آنها می توان مهارت های اجتماعی را تصور کرد. مهارت های اجتماعی به عنوان فرآیند مرکبی دانسته شده که به فرد این توانایی را می دهد تا وی به گونه ای رفتار کند که دیگران او را با کفایت بدانند و همچنین توانمندی های لازم برای انجام رفتارهای هدفمند و موفقیت آمیز را داشته باشد (دیکسون، هارجی و ساندرز، ۲۰۰۷، ترجمه بیگی و فیروزبخت، ۱۳۹۰). به دلیل اینکه در ارتباط های اینترنتی برخلاف ارتباط های رو در رو انعطاف پذیری بیشتری وجود دارد و افراد می توانند اطلاعات منفی را درباره خود حذف یا ویرایش کنند، این روابط ادامه می یابد و در نتیجه به کاستی هایی در مهارت های اجتماعی می انجامد (شاو و بلاک، ۲۰۰۸). زمانی که فرد به اینترنت وابسته شد، انگیزه اش برای تعامل با دیگران کم می شود که خود اثرات منفی بر ارتباط شخص و تعاملات اجتماعی وی دارد (صادقیان، ۲۰۰۸). تا کنون بررسی های چندی انجام شده است که نشان دهنده اثرات وابستگی به اینترنت در افت مهارت های اجتماعی و کناره گیری اجتماعی در وابستگان به

1 . Yang & Tang

2 . Seth

3 . Zahniser

4 . Samson & Keen

5 . Ivan.goldberg

6 . Murali

7 . Shaw & Black

اینترنت می باشد (ویزشفر، ۲۰۰۶؛ قاسم زاده و همکاران، ۲۰۰۸؛ درگاهی و رضوی، ۲۰۰۸؛ مودی، ۲۰۰۴؛ کامینگر و همکاران، ۲۰۰۲؛ اینگلبرگ و سوبرگ، ۲۰۰۴). از این رو پژوهش حاضر به دنبال پاسخ علمی به این سوال است که آیا بین مهارت های اجتماعی و وابستگی به اینترنت در دانشجویان رابطه وجود دارد؟

۲- روش شناسی :

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه آزاد واحد اهواز بودند. نمونه این پژوهش مشتمل بر ۳۶۰ نفر از جامعه مذکور می باشد که برای تعیین حجم آنها از جدول مورگان استفاده شد و برای انتخاب آنها از روش تصادفی خوشه ای چند مرحله ای استفاده شد. ابتدا لیستی از دانشکده های دانشگاه تهیه شد و از بین دانشکده ها ۳ دانشکده به طور تصادفی انتخاب شد (علوم انسانی، کشاورزی و فنی و مهندسی) و از بین ۳ دانشکده انتخابی به شیوه تصادفی از بین رشته های موجود در هر کدام از آن دانشکده ها، دو رشته به صورت تصادفی انتخاب و سپس بطور تصادفی به دو کلاس از هر رشته مراجعه و از هر کلاس به طور متوسط ۳۰ نفر به صورت تصادفی مورد آزمون قرار گرفت. البته لازم به توضیح است بدلیل اینکه برخی پرسشنامه ها ناقص بود و یا برخی آزمونها را برنگرداندند تعداد پرسشنامه های مورد تحلیل ۳۰۰ مورد بود.

ابزار سنجش در تحقیق حاضر شامل موارد زیر بود:

الف) آزمون اعتیاد به اینترنت: این آزمون توسط یانگ در سال ۱۹۹۹ ساخته شد و دارای ۲۰ پرسش است که برای سنجش میزان و شدت اعتیاد به اینترنت بر پایه تجارب بالینی به کار می رود. هر پرسش آزمون با پنج گزینه به ندرت (۱) گاهگاهی (۲)، مکرر (۳)، اغلب اوقات (۴)، و همیشه (۵) پاسخ داده شده و دامنه نمرات از ۲۰ تا ۱۰۰ نوسان دارد نمره گذاری آزمون اعتیاد به اینترنت با جمع کردن کل پاسخ پرسشها به دست می آید. در این پژوهش اگر فرد در آزمون اعتیاد به اینترنت نمره مساوی یا پایینتر از ۴۹ را به دست آورد، در گروه کاربران عادی اینترنت و اگر نمره بالاتر از آن را به دست آورد در گروه کاربران معتاد به اینترنت جای میگیرد (ناستی زایی، ۲۰۰۹). در ایران نیز در پژوهش قاسم زاده و همکاران (۲۰۰۸) آلفای کرونباخ این ابزار ۰/۸۸ و در پژوهش ناستی زایی (۲۰۰۹) آلفای کرونباخ ۰/۸۱ گزارش شده است. پایایی آزمون در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۳ به دست آمده است.

ب) پرسشنامه مهارت های اجتماعی: پرسشنامه مهارت های اجتماعی که توسط ریجیو (۱۹۸۹) ساخته شد یک ابزار ۹۰ ماده است که به عنوان یک خودگزارش کوتاه اما جامع برای ارزیابی مهارت های اجتماعی طرح شده است. برای نمره گذاری ماده ها از یک مقیاس پنج امتیازی به سبک لیکرت (۱ تا ۵) استفاده می شود. ۶ مقیاس این پرسشنامه مهارت های اجتماعی را در دو سطح هیجانی (بیانگری، حساسیت و کنترل) و اجتماعی (بیانگری، حساسیت و کنترل) اندازه می گیرند. این شش مقیاس عبارتند از: مقیاس بیانگری هیجانی، مقیاس حساسیت هیجانی، مقیاس کنترل هیجانی، مقیاس بیانگری اجتماعی، مقیاس حساسیت اجتماعی، مقیاس کنترل اجتماعی. ریجیو (۱۹۸۹) اعتبار SSI را با روش بازآزمایی و آلفای کرونباخ بین ۰/۶۲ تا ۰/۹۶ برآورد کرد. مطابق مطالعه ریجیو (۱۹۸۹) مشخص نمود که تمام مقیاسهای SSI با هم همبستگی مثبت دارند. این

1. Vizeshfar
2. Ghasemzadeh
3. Dargahi & Razavi
4. Moody
5. Cummings
6. Engelberg & Sjoberg
7. Young internet addiction test
8. Nastizai
9. Social Skills Inventory
1. Riggio 0
1. Emotional 1
1. Emotional Expressivity 2
1. Emotional Sensitivity(ES) 3
1. Emotional Control(EC) 4

پژوهش ها نشان دادند که SSI با آزمونها معتبر همبستگی معناداری دارد (نقل از ریجیو و کانری، ۲۰۰۳). در پژوهش ریجیو و کانری (۲۰۰۳) میزان پایایی این زیرمقیاسها به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۶۹، ۰/۷۴، ۰/۷۲ و ۰/۶۸ و همسانی درونی کلی این ابزار نیز ۰/۸۸ به دست آمد و پایایی آن در پژوهش حاضر ۰/۷۵ به دست آمده است.

روش اجرا

روش اجرا در تحقیق حاضر بدین صورت بود که پس از کسب مجوز و هماهنگی با مسئولین ذیربط، طبق برنامه ریزی قبلی، محقق پس از حضور اعضای نمونه در محل مناسب و برقراری ارتباط و کاهش حساسیت آزمودنی ها راجع به پرسشنامه ها و دلایل انتخاب آنها در نمونه، توضیحات لازم از سوی محقق راجع به نحوه تکمیل پرسشنامه ها ارائه گردیده و اقدام به تکمیل پرسشنامه ها نموده اند. از آزمودنی ها خواسته شد اگر در تکمیل پرسشنامه ها با ابهامی مواجه شده از پژوهشگر بخواهند توضیح بیشتری بدهد. در خاتمه از همکاری آزمودنی ها تقدیر و تشکر به عمل آمد.

۳- بحث درباره یافته ها

در جدول ۱ برخی ویژگیهای جمعیت شناختی آزمودنی ها ارائه شده است.

جدول ۱. فراوانی و درصد ویژگیهای جمعیت شناختی آزمودنی ها

متغیرهای جانبی	گروه	شاخصهای آماری	
		فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۱۴۴	۴۸
	زن	۱۵۶	۵۲
سن	۱۸ تا ۲۲ سال	۸۶	۲۸/۷
	۲۳ تا ۲۶ سال	۱۰۲	۳۴
	۲۷ تا ۳۰ سال	۷۲	۲۴
	۳۱ تا ۳۴ سال	۲۳	۷/۷
	به بالاتر از ۳۴	۱۷	۵/۷
	۱۸ تا ۲۲ سال	۸۶	۲۸/۷
وضعیت تاهل	مجرد	۱۸۷	۶۲/۳
	متاهل	۱۱۳	۳۷/۷
وضعیت اشتغال	شاغل	۱۲۷	۴۲/۳
	غیرشاغل	۱۷۳	۵۷/۷
سطح تحصیلات	کاردانی	۸۷	۲۹
	کارشناسی	۱۸۸	۶۲/۶۶
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۲۴	۸

در جدول ۱ ویژگیهای جمعیت شناختی آزمودنی ها بر اساس جنسیت، سن، وضعیت تأهل، وضعیت اشتغال و سطح تحصیلات ارائه شده است. شاخصهای آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، کمترین و بیشترین نمره‌های اعضای نمونه در متغیرهای پژوهش در جدول ۲ ذکر شده است.

جدول ۲. یافته‌های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

شاخص های آماری	میانگین	انحراف معیار	حداقل نمره	حداکثر نمره
----------------	---------	--------------	------------	-------------

¹ . Riggio & Canary

۴۱	۲۱	۴/۷۰	۳۱/۶۴	وابستگی به اینترنت
۶۴	۲۲	۸/۸۴	۴۵/۳۱	بیانگری هیجانی
۶۶	۲۱	۸/۹۸	۴۱/۷۳	حساسیت هیجانی
۶۹	۲۱	۸/۳۱	۴۴/۰۴	کنترل هیجانی
۶۶	۲۳	۷/۴۹	۴۵/۲۷	بیانگری اجتماعی
۶۸	۲۵	۸/۴۵	۴۷/۱۶	حساسیت اجتماعی
۶۶	۲۷	۶/۹۱	۴۸/۱۶	کنترل اجتماعی

همانطوری که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش، به ترتیب در متغیرهای وابستگی به اینترنت ۳۱/۶۴ و ۴/۷۰، بیانگری هیجانی ۴۵/۳۱ و ۸/۸۴، حساسیت هیجانی ۴۱/۷۳ و ۸/۹۸، کنترل هیجانی ۴۴/۰۴ و ۸/۳۱، بیانگری اجتماعی ۴۵/۲۷ و ۷/۴۹، حساسیت اجتماعی ۴۷/۱۶ و ۸/۴۵ و کنترل اجتماعی ۴۸/۱۶ و ۶/۹۱ می‌باشد.

فرضیه پژوهش: بین مهارت های اجتماعی (بیانگری هیجانی، حساسیت هیجانی، کنترل هیجانی، بیانگری اجتماعی، حساسیت اجتماعی، کنترل اجتماعی) با وابستگی به اینترنت در دانشجویان رابطه چندگانه وجود دارد.

جدول ۳: ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱ وابستگی به اینترنت	-						
۲ بیانگری هیجانی	-.۱۷۷*	-					
۳ حساسیت هیجانی	-.۲۴۷**	-.۲۱۱**	-				
۴ کنترل هیجانی	-.۱۹۷**	-.۳۱۵**	-.۴۰۹**	-			
۵ بیانگری اجتماعی	-.۲۱۸**	-.۲۷۳**	-.۳۳۹*	-.۵۱۱**	-		
۶ حساسیت اجتماعی	-.۲۹۲**	-.۲۷۸*	-.۱۲۸*	-.۲۷۳**	-.۳۹۹**	-	
۷ کنترل اجتماعی	-.۱۵۳**	-.۲۱۱**	-.۲۸۷*	-.۲۲۳**	-.۰۶۷	-.۱۷۳**	-

* $p \leq 0.05$, ** $p \leq 0.01$

مندرجات جدول ۳ نشان می‌دهد که ضرایب همبستگی به دست آمده از رابطه متغیرهای بیانگری هیجانی، حساسیت هیجانی، کنترل هیجانی، بیانگری اجتماعی، حساسیت اجتماعی، کنترل اجتماعی با وابستگی به اینترنت، معنی‌دار هستند. بنابراین فرضیه پژوهش مورد تأیید قرار گرفتند. برای بررسی رابطه چندگانه بین متغیرها، از روش تحلیل رگرسیون به دو صورت ورود همزمان (Enter) و گام به گام (Stepwise) استفاده شده است. جدول ۴ نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه بیانگری هیجانی، حساسیت هیجانی، کنترل هیجانی، بیانگری اجتماعی، حساسیت اجتماعی و کنترل اجتماعی با وابستگی به اینترنت را به روش ورود همزمان (Enter) نشان می‌دهد.

جدول ۴: نتایج تحلیل رگرسیون بین متغیرهای پیش‌بین با وابستگی به اینترنت به روش همزمان

شاخص آماری	MR	RS	نسبت F	ضرایب رگرسیون (β) و (B)	مقدار ثابت (a)				
متغیرهای پیش‌بین <td></td> <td></td> <td>احتمال P</td> <td>۱</td> <td>۲</td> <td>۳</td> <td>۴</td> <td>۵</td> <td>۶</td>			احتمال P	۱	۲	۳	۴	۵	۶

۵۶/۶۹۳	B	-۰/۲۴۹	-۰/۰۸۵	۰/۰۰۶	۰/۴۶۰	-۰/۲۱۹	-۰/۰۲۴	F= ۱۶/۷۱۲	۰/۳۱۵	۰/۶۵۱	۱- بیانگری هیجانی
	β	-۰/۳۶۶	-۰/۱۵۳	-۰/۰۰۹	۰/۳۲۰	-۰/۴۱۸	-۰/۰۴۵	p= ۰/۰۰۱			۲- حساسیت هیجانی
	t	-۵/۷۰۳	-۲/۷۱۹	-۰/۱۵۴	۰/۰۸۴	-۵/۹۹۷	-۰/۷۲۸				۳- کنترل هیجانی
	P	۰/۰۰۱	۰/۰۰۷	۰/۸۷۸	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۴۶۷				۴- بیانگری اجتماعی
											۵- حساسیت اجتماعی
											۶- کنترل اجتماعی

مطابق با اطلاعات مندرج در جدول ۴ ضریب همبستگی چندگانه برای ترکیب خطی متغیرهای بیانگری هیجانی، حساسیت هیجانی، کنترل هیجانی، بیانگری اجتماعی، حساسیت اجتماعی، کنترل اجتماعی با وابستگی به اینترنت برابر با $MR=۰/۶۵۱$ و $RS=۰/۳۱۵$ می باشد. به عبارتی $۰/۳۱$ واریانس مربوط به وابستگی به اینترنت دانشجویان در پژوهش به وسیله ترکیب متغیرهای مذکور تبیین می شود. همچنین مطابق با اطلاعات مندرج در جدول ۸-۴، حساسیت هیجانی ($P<\beta$, $۰۰۱/۰ = -۰/۴۱۸$)، حساسیت اجتماعی ($P<\beta$, $۰۱/۰ = -۰/۱۵۳$)، کنترل اجتماعی ($P<\beta$, $= -۰/۳۳۶$)، $P<۰/۰۰۱$)، کنترل هیجانی ($P<\beta$, $۰۰۱/۰ = ۰/۳۲۰$)، در این معادله رگرسیونی معنادار و متغیرهای بیانگری اجتماعی ($P<\beta$, $۸۷۸/۰ = -۰/۰۰۹$)، و بیانگری هیجانی ($P<\beta$, $۴۶۷/۰ = -۰/۰۴۵$) در این معادله رگرسیونی معنادار نشدند.

جدول ۵ نیز نتایج تحلیل رگرسیون به روش گام به گام (Stepwise) متغیرهای بیانگری هیجانی، حساسیت هیجانی، کنترل هیجانی، بیانگری اجتماعی، حساسیت اجتماعی و کنترل اجتماعی با وابستگی به اینترنت را نشان می دهد.

جدول ۵. نتایج رگرسیون چندگانه متغیرهای پیش بین با وابستگی به اینترنت به روش گام به گام

مقدار ثابت (a)		ضرایب رگرسیون (β) و (B)				نسبت F احتمال P	RS	MR	شاخص آماري متغیرهای پیش بین
		۴	۳	۲	۱				
۳۹/۲۹۷	B			-۰/۱۶۲	F= ۲۷/۶۸۴	۰/۸۵	۰/۲۹۲	۱- حساسیت اجتماعی	
	β			-۰/۲۹۲	p= ۰/۰۰۱				
	t			-۵/۲۶۲					
	P			۰/۰۰۱					
۳۵/۵۹۴	B			۰/۴۲۶	F= ۳۰/۹۸۵	۰/۱۷۳	۰/۴۱۵	۲- کنترل هیجانی	
	β			۰/۲۹۷	p= ۰/۰۰۱				
	t			۵/۶۰۹					
	P			۰/۰۰۱					
۳۹/۷۹۹	B		-۰/۱۲۷	۰/۴۵۷	F= ۲۹/۴۲۸	۰/۲۳۰	۰/۴۷۹	۳- حساسیت هیجانی	
	β		-۰/۲۴۲	۰/۳۱۸	p= ۰/۰۰۱				
	t		-۴/۶۸۴	۶/۲۰۰					
	P		۰/۰۰۱	۰/۰۰۱					
۵۴/۳۵۹	B	-۰/۲۴۵	-۰/۲۴۲	۰/۴۲۴	F= ۳۲/۵۶۴	۰/۳۰۶	۰/۵۵۳	۴- کنترل اجتماعی	
	β	-۰/۳۶۰	-۰/۴۶۳	-۰/۲۹۵	p= ۰/۰۰۱				
	t	-۵/۷۰۶	-۷/۴۰۳	۶/۰۲۷					
	P	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱					

همان طور که در جدول ۵ مشاهده می شود، از میان متغیرهای پیش بین مورد مطالعه به ترتیب حساسیت اجتماعی با ضریب $\beta = -۰/۲۹۲$ ، کنترل هیجانی با ضریب $\beta = ۰/۲۹۷$ ، حساسیت هیجانی با ضریب $\beta = -۰/۲۴۲$ و کنترل اجتماعی با ضریب $\beta = -۰/۳۶۰$ بیشترین توان پیش بینی متغیر ملاک را دارند. این متغیرها روی هم رفته $۰/۳۰$ درصد از واریانس وابستگی به اینترنت را در دانشجویان پیش بینی می کنند. بنابراین فرضیه پژوهش نیز تأیید شد.

۴- نتیجه گیری

طبق تحقیق حاضر مشخص شد که بین مهارت های اجتماعی (بیانگری هیجانی، حساسیت هیجانی، کنترل هیجانی، بیانگری اجتماعی، حساسیت اجتماعی، کنترل اجتماعی) با وابستگی به اینترنت در دانشجویان رابطه وجود دارد و همچنین از بین متغیرهای پیش بین متغیر حساسیت

اجتماعی، کنترل هیجانی، حساسیت هیجانی و کنترل اجتماعی بیشترین توان پیش بینی متغیر ملاک وابستگی به اینترنت را در دانشجویان پیش بینی می کنند. یافته حاضر با نتایج تحقیقات قبلی ویزشفر (۲۰۰۶)؛ قاسم زاده و همکاران (۲۰۰۸)؛ درگاهی و رضوی (۲۰۰۸) و مودی (۲۰۰۴) همخوانی دارد. در تبیین یافته حاضر می توان بیان کرد که؛ مهارت های اجتماعی دربرگیرنده توانمندی های گوناگونی از جمله بیان هیجانی، خودتنظیمی، انعطاف پذیری اجتماعی، حساسیت اجتماعی و ابراز وجود است (سگرین^۱ و تایلور^۲ ۲۰۰۷) که هر کدام از آنها دربرگیرنده زیرمجموعه های فرعی دیگری می باشند. بیان هیجانی به عنوان توانایی درک و بیان هیجانات در روابط میان فردی است که شامل مهارت هایی چون کنترل خشم، گشودن کشمکشها و عذرخواهی می باشد. خودتنظیمی به عنوان یک فرآیند یکپارچه رفتاری متشکل از مجموعه ای از رفتارهای سودمند مؤثر بر یادگیری است که مهارت هایی چون تماس چشمی، کنترل اضطراب و پاداش به خود را در بر می گیرد. حساسیت اجتماعی به عنوان توانایی رمزگردانی نشانه های غیرکلامی دربردارنده مهارت های گوش دادن، پی بردن به احساس های دیگران و نشان دادن واکنش مناسب به آنها است. انعطاف پذیری اجتماعی به عنوان توانایی مهار احساس های خویشتن در رویارویی با شرایط تنیدگی زا مانند مهارت معرفی خود به دیگران و توانایی مهار موقعیت های نگران کننده می باشد. ابراز وجود، مؤلفه دیگر مهارت های اجتماعی است که به فرد این توانایی را می دهد که بدون زیر پا گذاردن حقوق دیگران، به سود خویش عمل کرده، احساسات خود را صادقانه ابراز کند و مهارت هایی همچون درخواست کمک و کمک به دیگران، مهارت «نه گفتن» و سپاسگزاری از دیگران را در بر می گیرد (سگرین، هنزال^۳، دونر اشتین^۴، تایلور و دومشک^۵، ۲۰۰۷، نقل از کورکی و همکاران، ۱۳۹۰) که همه این عوامل می تواند بر روند وابستگی به فضای مجازی و استفاده از اینترنت مؤثر باشد. در کل می توان بیان کرد اهمیت مطالعه در زندگی فردی و اجتماعی پذیرفته است به نظر می آید که معضل وابستگی به اینترنت در حال گسترش است و پیامد های منفی آن بر صاحب نظران پوشیده نیست. دانشجویان به اقتضای اشتغال به تحصیل از اینترنت بیشتر استفاده می کنند از همین رو بیشتر در معرض ابتلا به وابستگی اینترنتی هستند.

پیشنهادات

لازم به ذکر است که پژوهش حاضر با محدودیت هایی همراه بود که از جمله محدودیت ها می توان به انتخاب آزمودنی ها به روش هدفمند و همچنین عدم کنترل کامل متغیرهای مزاحم و اجرای پژوهش در شهر اهواز، اشاره کرد، که بر این اساس تعمیم یافته ها باید با احتیاط صورت گیرد. از این رو پیشنهاد می شود اجرای تحقیق در شهر ها و کنترل بیشتر متغیرهای مزاحم انجام شده، و توصیه می شود والدین و مدارس و مراکز مربوط به آموزش نوجوانان و جوانان، آگاهی در خصوص اثرات اعتیاد فرزندان به اینترنت داده شود و با ارائه بروشورها و یا کارگاه هایی در خصوص این مبحث آگاه شده و راه های مقابله با آن را مطلع شوند.

منابع

- دیکسون، دیوید، هارچی، اون، ساندرز، کریستین. (۲۰۰۷). *مهارت های اجتماعی در ارتباط میان فردی*. ترجمه خشایار بیگی و مهرداد فیروزبخت (۱۳۹۰). انتشار رشد، تهران.
- شایق، سمیه؛ آزاد، حسین؛ بهرامی، هادی (۱۳۸۸). بررسی اعتیاد به اینترنت و رابطه آن با ویژگی های شخصیتی در نوجوانان تهران. *مجله علمی پژوهشی اصول بهداشت روانی*، ۱۱، ۲.
- صانعی دهکردی، سحر. (۱۳۸۷). *بررسی رابطه ساده و چندگانه اضطراب اجتماعی، ابراز وجود و احساس تنهایی با میزان استفاده از اینترنت در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز*. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز.
- کورکی، مریم، یزدخواستی، فریبا، ابراهیمی، امرالله، عریضی، حمیدرضا. (۱۳۹۰). اثربخشی روانمایشگری در بهبود مهارت های اجتماعی و کاهش اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دختر. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۱۷ (۴)، ۲۷۹-۲۸۸.

1. Segrin

2. Taylor

3. Hanzal

4. Donnerstein

5. Domschke

- Cummings, J., Butler, B., & Kraut, R. (2002). The quality of online social relationships. *Communications of the ACM*, 45, 103-108.
- Dargahi, H., & Razavi, S. M. (2008). Internet addiction and its related factors in habitants of Tehran west, district 2. *Payesh Journal*, 3, 265-272.
- Engelberg, E., & Sjoberg, L. (2004). Internet use, social skills, and adjustment. *Cyber Psychology & Behavior*, 1, 41-47.
- Ghasemzadeh, L., Shahraray, M., & Moradi, A. (2008). Assessment of prevalence of internet addiction and its relation with loneliness and self-esteem in highschool students of Tehran. *Education*, 1, 41-68.
- Moody, E. J. (2004). Internet use and its relationship to lineless. *Cyber Psychology & Behavior*, 4(3), 393-401.
- Murali, V., & George, S. (2007). Lost online: an overview of internet addiction. *Advances in Psychiatric Treatment*, 13, 24-30.
- Nastizai, N. (2009). The relationship between general health and internet addiction. *Tabibeshargh*, 1, 57-63.
- Riggio, R. E., & Canary, D. R. (2003). *Social skills inventory manual (2nd ed.)*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Sadeghian, E. (2008). Effect of computer and internet on children and teenagers. *Iran doc Scientific Communication Monthly Journal*, 4 (4), 78-86.
- Samson, J., & Keen, B. (2005). *Internet Addiction*. Webmaster@notmykid.org.
- Segrin, C., & Taylor, M. (2007). Positive interpersonal relationships mediate the association between social skills and psychological well-being. *Personality and Individual Differences*, 43, 637-646.
- Segrin, C., Hanzal, A., Donnerstein, C., Taylor, M., & Domschke, T. (2007). Social skills, psychological wellbeing and the mediating role of perceived stress. *Anxiety. Stress and Coping*, 20, 321-329.
- Seth, Arpna (2003), *The Internet: Addiction or Hobby?*, Active Karma Ventures Pvt. Ltd. Sexuality Education Resource Centre (2003), What is Sexual Dependence/Addiction?
- Shaw, S., & Black, D. W. (2008). Internet addiction, definition, epidemiology and clinical management. *Central Nervous System Drugs (CNS)*, 22, 353-365.
- Vizeshfar, F. (2006). Assessment prevalence of internet addiction in users of coffeenets in Larcity. *The Quarterly Journal of Fundamentals of Mental Health*, 7, 27-33.
- Yong, K. S. (1999). Cyber Disorders: The mental health concern for the new millennium. *Cyber Psychology and Behavior*, 2(5), 475-479.
- Young, S.C. & Tung, C.L. (2004). *Comparison of Internet addicts and non -addiction in Taiwanese high school*. Computers in Human Behavior
- Zahniser, Pat (2000). *Are you Addicted to the Internet?*, LSW, CEAP, UPMC Health System Employee Assistance Program. September.